

การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จ ในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในประเทศไทย

กฤษฎะ บุญประสิทธิ์¹

ในการพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศจะต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งองค์ประกอบและปัจจัยสำคัญที่จะต้องมีการพัฒนา ได้แก่ ตัวนักกีฬา ที่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้กีฬาของประเทศเจริญก้าวหน้า และบรรลุเป้าหมาย ในการที่จะทำให้ นักกีฬาประสบความสำเร็จได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับนักกีฬามืออาชีพคนเดียว แต่มีหลายองค์ประกอบที่จะมีส่วนร่วมและช่วยผลักดันให้นักกีฬาที่มีความสามารถเหล่านั้นให้ประสบความสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ มีดังต่อไปนี้

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549: 15-17) ได้กล่าวถึง การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศของประเทศว่าทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีความเป้าหมายที่จะพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศไปสู่กีฬาเพื่อการเป็นอาชีพโดยในการพัฒนานักกีฬานั้นจะต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ในการที่จะพัฒนา กีฬาในการแข่งขันจนประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วยดังนี้

1. ด้านพัฒนาความสามารถตัวนักกีฬา โดยจะต้องมีการขยายฐานให้มีผู้เล่นกีฬาให้มากขึ้น มีการส่งเสริมให้เยาวชนได้เล่นกีฬาทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาโดยเฉพาะในระบบการศึกษา หลักสูตรพลศึกษาควรมีทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีการสอนทักษะการกีฬาหลากหลายชนิด ในหลักสูตรพลศึกษาควรจัดให้มีพัฒนาการของทักษะกีฬาเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่ระดับต่ำจนถึงระดับสูง ปลูกฝังให้รักการเล่นกีฬา ตั้งแต่ยังเด็ก ควรมีศูนย์กีฬาโรงเรียนเพื่อความเป็นเลิศ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพัฒนาผู้เล่นกีฬาที่มีแววเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ตั้งแต่

¹ บัณฑิตศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด ภาค หรือประเทศ โดยนำนักกีฬาที่มีทักษะดีให้ได้รับการฝึกพัฒนา และได้เข้าแข่งขันเพิ่มประสบการณ์สู่ความเป็นเลิศในระดับสูงขึ้นไป

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาในระบบการศึกษา ควรมีการพัฒนาครูพลศึกษาให้มีสมรรถนะในการสอนพลศึกษา และกีฬาให้เด็กมีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องและปลูกฝังให้เด็กมีความรักและนิยมการเล่นกีฬา การสร้างทัศนคติที่ดีต่อกีฬา ผู้ฝึกสอนในสโมสร สมาคมกีฬาจังหวัด หรือสถาบันที่มีการแข่งขันกีฬาจะต้องมีการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาให้มีสมรรถนะที่จะฝึกสอนนักกีฬาเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาในระดับทักษะที่สูงขึ้น ตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับสโมสร ระดับจังหวัด ระดับสมาคมกีฬา จนถึงระดับชาติ ผู้ตัดสินกีฬาทั้งในระดับโรงเรียน และระดับสโมสรควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกระดับ มีเป้าหมายในการผลิต และพัฒนาผู้ตัดสินไปสู่ระดับสหพันธ์นานาชาติมากขึ้น และผู้บริหารหรือผู้จัดการทีมควรมีการอบรม และพัฒนาให้มีความสามารถในการบริหารอย่างมืออาชีพ

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเล่นกีฬาให้มีจำนวนมากเพียงพอกับความต้องการ รวมทั้งเปิดกว้างและอำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาให้มากที่สุด

4. ด้านการจัดการแข่งขัน ในการจัดการแข่งขันกีฬาเปรียบเสมือนสถานที่ประลองทักษะทางกีฬา จึงจำเป็นต้องมีระบบการแข่งขันกีฬาที่จัดให้มีการแข่งขันกีฬาทุกระดับอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด ภาค ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องจัดให้ต่อเนื่องเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ตั้งแต่ระดับรากหญ้า รวมทั้งจัดให้มีปฏิทินกีฬาประจำปี

5. ด้านการมีส่วนร่วมและปลูกกระแสค่านิยมทางการกีฬา จะต้องมีการรณรงค์สร้างค่านิยมและกระแสการเล่นและรักกีฬาตั้งแต่เด็ก เช่น แฟนคลับ (Fan Club) ตั้งแต่ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด โดยเน้นการมีส่วนร่วมและรักในทีม ซึ่งจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก การสร้างค่านิยม และสร้างทัศนคติที่ดีในการเล่น

กีฬา ต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัวและการศึกษาในโรงเรียน หลักสูตรและการสอนทางพลศึกษาที่ดีจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการปลูกฝังให้เยาวชนรักการเล่นกีฬา และนิยมการเล่นกีฬา

6. ด้านการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนานักกีฬา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกระดับ โดยการผสมผสานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนทางพลศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจ และมองเห็นประโยชน์ของวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้ตั้งแต่ระดับการศึกษาพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

7. ด้านองค์กรรับผิดชอบองค์กรที่รับผิดชอบด้านการกีฬา จะต้องให้ความสำคัญและมีการทำงานที่เชื่อมโยงเป็นระบบ ตั้งแต่ระบบโรงเรียน สโมสร สมาคมกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย รวมทั้งองค์กรส่งเสริมการกีฬา ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนา และการจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในทุกระดับ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553 : 20) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553-2559) ในประเทศไทย เพื่อพัฒนานักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในทุกระดับ โดยได้อธิบายถึงแนวคิดปัจจัยหลักความสำเร็จกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (Key Success Factor) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการโดยยึดหลักนักกีฬาเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และมีปัจจัยอื่นๆ มาสนับสนุน ปัจจัยต่างๆ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรกีฬา (ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้จัดการทีม และผู้แทนสหพันธ์กีฬา) 2) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา 3) ด้านสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา 4) ด้านการบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการ และ 5) ด้านการจัดและส่งเสริมแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ

โดยแนวทางการทำงานจะเป็นลักษณะบูรณาการทำงานร่วมกัน มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีมและเป้าหมายร่วมกัน โดยอาศัยการทำเป็นโปรแกรมหรือโครงการ (Program or Project – based activities) ที่สามารถตั้งและยุบเลิกได้ เมื่อบรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งเอาไว้ ซึ่ง

แต่ละทีมงานหลักจะอาศัยความเชี่ยวชาญในการทำงานร่วมกัน ตัวอย่าง เช่น โครงการผลิตและพัฒนา นักกีฬาเฉพาะทาง ทุกทีมงานควรมาหารือและมองภาพรวมหรือเป้าหมายร่วมกัน กำหนดกิจกรรมและจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม เช่น ในการผลิตและพัฒนา นักกีฬา ทีมงานด้านวิจัยและพัฒนา จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์และข้อมูลจากทีมงานด้านสถิติและสารสนเทศ และทีมงานด้านวิเคราะห์คู่แข่งชั้นต้องอาศัยข้อมูลการศึกษา/วิจัยจากทีมงานด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาโจทย์การผลิตและพัฒนา นักกีฬาร่วมกันทั้งนี้ ต้องอาศัยการสนับสนุนจากทีมงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้านโครงสร้างร่างกายของนักกีฬาและการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ฝึกซ้อมหรืองานวิศวกรรมจากทีมงานวิศวกรรมการกีฬา รวมทั้งการสนับสนุนในเชิงเทคนิควิชาการจากทีมงานด้านผู้ฝึกสอนกีฬาอย่างมืออาชีพ และจากทีมงานด้านการบริหารงานกลางในด้านการวางแผน การเงินและงบประมาณ เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังได้ระบุถึงองค์ประกอบในการพัฒนาการกีฬาของชาติ จะประสบความสำเร็จได้โดยจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ประการ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555: 13) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านบุคลากรกีฬา หมายถึง จำนวนประชากรหรือบุคคลที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกีฬาขั้นพื้นฐานและมวลชนจะมีจำนวนประชากรที่มากกว่า ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานเป็นอันดับแรก เพื่อพัฒนาทักษะและทัศนคติการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย แล้วส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนเล่นกีฬาและออกกำลังกายจนเป็นวิถีชีวิตตามยุทธศาสตร์การพัฒนา กีฬาเพื่อมวลชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าออกกำลังกายเล่นกีฬา และพัฒนาทักษะและศักยภาพด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และการเล่นกีฬาเพื่ออาชีพในระดับต่อไป

2. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย โครงสร้างสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และโครงสร้างอื่น ๆ ที่สนับสนุนและสร้างโอกาสการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และการแข่งขันกีฬาของเยาวชน นักกีฬา และประชาชน

รวมทั้งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และการบริหารจัดการ การกีฬาเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านการกีฬาได้อย่างเต็มที่

3. องค์ประกอบด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะทำให้กิจกรรมด้านการกีฬาและออกกำลังกายที่ดำเนินการนั้นประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องพิจารณาให้มีความเหมาะสม

การกีฬาแห่งประเทศไทย (2557) ได้จัดทำระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน (Model) ตามแนวทางการพัฒนากีฬาเป็นเลิศ โดยมีองค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านระบบการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์สมาคมกีฬา โครงสร้าง/หน้าที่รับผิดชอบ/สายบังคับบัญชา บุคลากรประจำสำนักงาน ข้อบังคับและการปฏิบัติตามข้อบังคับของสมาคม สำนักงาน สถานที่ฝึกซ้อม และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกงบประมาณ (การเงิน การบัญชี) การตลาดและสิทธิประโยชน์ การจัดสวัสดิการ การประสานงานการเบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับจาก กกท. ภายในระยะเวลาที่กำหนด การติดตามและประเมินผลศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศทางการกีฬา และการดำเนินงานของสมาคม

2. องค์ประกอบด้านระบบการพัฒนานักกีฬา ประกอบด้วย การขยายฐานนักกีฬา การคัดเลือกนักกีฬา การฝึกซ้อมสถานที่/อุปกรณ์ฝึกซ้อมคุณภาพของผู้ฝึกสอนการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาไปใช้ และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน

3. องค์ประกอบด้านระบบการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การขึ้นทะเบียนบุคลากรกีฬาการจัดทำหลักสูตรและเส้นทางความก้าวหน้าจำนวนการจัดอบรมและส่งบุคลากรกีฬาไปอบรมในต่างประเทศ และการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรกีฬา

4. องค์ประกอบด้านระบบการจัดการแข่งขัน ประกอบด้วย จำนวนการจัดการแข่งขัน ระดับการจัดการแข่งขันและมาตรฐานการจัดการแข่งขัน เป็นต้น

รำไพ ศูนย์จันทร์ (2556:189-196) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของนักกีฬาอิมนาสติกที่จะประสบความสำเร็จในการฝึกซ้อมและส่งผลสู่ความเป็นผู้ชนะเลิศในการแข่งขันระดับชาติ ระดับนานาชาติ และระดับโลก โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ด้านผู้ฝึกสอน ผู้ฝึกสอนคือฟันเฟืองสำคัญที่สุดที่ทำได้ในการที่จะสร้างนักกีฬาอิมนาสติกที่เก่งกล้าสามารถขึ้นมา มีชื่อเสียงระดับวงการกีฬายิมนาสติก โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องต่างๆ ซึ่งพอจะกล่าวถึงความรู้ความสามารถในเรื่องต่างๆ ได้ดังนี้ คือ มีความรู้ความสามารถในเรื่องของวิทยาศาสตร์การกีฬา มีความรู้เรื่องกฎกติกาการแข่งขัน มีความรู้ในเรื่องของการวางแผนการฝึกซ้อม และการคิดค้นแบบฝึกที่ดีสามารถพัฒนาทำการเล่นของนักกีฬา ความสามารถในการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักกีฬา ทั้งในการฝึกซ้อมประจำวันและหลังการแข่งขัน และการวางแผนพัฒนานักกีฬาให้ เป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถของนักกีฬา เป็นต้น

2. ด้านนักกีฬา โดยคุณลักษณะของนักกีฬาอิมนาสติกที่จะประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศได้จะต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1) รูปร่างที่เหมาะสม เป็นไปตามคุณลักษณะของกีฬาได้แก่รูปร่าง สันทัดมีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อในขณะเดียวกันมีความยืดหยุ่นสูง

2) มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ย่อท้ออุปสรรคมีความกล้าไม่กลัวความสูง

3) มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ อดทนต่อความเจ็บปวด ความเหนื่อยล้าจากการที่ต้องฝึกอย่างหนัก ความผิดหวังความเบื่อหน่าย

4) ประพฤติ ปฏิบัติตัวอยู่ในระเบียบวินัยฝึกซ้อมตามแผนการฝึกซ้อมที่ผู้ฝึกสอนวางแผนให้

5) อ่อนน้อมถ่อมตน ความสุภาพเรียบร้อยมีสัมมาคารวะ

6) มีสมาธิ สามารถควบคุมตัวเองได้ตามความต้องการในขณะฝึกซ้อมหรือแข่งขัน

7) การตั้งเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการฝึกซ้อม นักกีฬาจะต้องตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อนำทางไปสู่ความเป็นเลิศและนั่นคือความสำเร็จบรรลุจุดมุ่งหมายและพอสรุปเป้าหมายเป็นรูปแบบ ได้ดังนี้

3. ด้านผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นที่ยอมรับว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการฝึกนักกีฬายิมนาสติกเพื่อความเป็นเลิศ เพราะผู้ปกครองคือผู้ที่เป็นแรงสนับสนุนในทุกส่วน สิ่งที่คุณปกครองจะต้องดำเนินการเพื่อพัฒนานักกีฬายิมนาสติกสู่ความเป็นเลิศจะต้องมีลักษณะดังนี้

1) อำนวยความสะดวกให้กับเด็กในปกครองในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการรับ-ส่ง การจัดเตรียมอุปกรณ์ของใช้สำหรับการฝึก การจัดเตรียมอาหาร ตลอดจนการให้บริการความสะดวกทั้งในขณะที่ฝึกซ้อมและการแข่งขัน

2) สร้างแรงจูงใจให้แก่บุตรหลาน ให้มีความชอบ ความสนใจในกีฬายิมนาสติก อาจด้วยการปลุกฝังจากการดู การชมการแข่งขันเพื่อให้เกิดความชอบ โดยที่คุณปกครองต้องไม่บังคับให้เด็กชอบ

3) ผู้ปกครองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้จิตวิทยากับเด็กในกรณีที่ท้อแท้ เพื่อบอกว่าคุณปกครองจะเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ชักนำให้เด็กกลับสู่ความคิดที่ดี การกระทำที่จะนำไปสู่ความสำเร็จการสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กอาจเป็นรางวัลในบางครั้งหรือแม้กระทั่งต้องมีการบังคับเด็กเพื่อให้เด็กให้ความร่วมมือในการฝึกซ้อม ผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญ เป็นอย่างมาก ในการกระตุ้นให้เด็กเกิดความชอบ หรือไม่ชอบ เพราะในการฝึกเบื้องต้นจะเป็นการเตรียมร่างกายเด็ก อาจเกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากความเจ็บปวดที่ได้รับจากการเตรียมร่างกายหรือแม้กระทั่งการบาดเจ็บจากการฝึกซ้อมทั่วไปโดยเฉพาะท่าที่มีความยากระดับสูง

4) เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกสอนได้ทำหน้าที่ในการฝึกอย่างเต็มความรู้ความสามารถไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว ให้อิสระในการทำงานของผู้ฝึกสอน

4. ด้านการบริหารจัดการที่ดี การบริหารจัดการในส่วนของหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงที่จะมีส่วนในการที่จะผลักดันนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จ ในที่นี้ได้แก่สมาคมยิมนาสติกแห่งประเทศไทยที่จะต้องดำเนินการต่อไปนี้ คือ

1) จัดทำแผนกลยุทธ์ในการให้การสนับสนุนตลอดจนวางแผนการดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีแผนกลยุทธ์และตัวชี้วัดที่นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) ให้การสนับสนุนสมาชิกสโมสรในด้านต่างๆ เป็นต้นว่า วัสดุอุปกรณ์ในการฝึก จัดการฝึกอบรมผู้ฝึกสอน เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถให้กับผู้ฝึกสอน

3) จัดให้มีการแข่งขันในส่วนภูมิภาคให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันให้มากที่สุดเพื่อพัฒนาฝีมือ และสร้างเสริมประสบการณ์ในการแข่งขัน

4) เปิดโอกาสให้สมาชิกสโมสรได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานในทุกด้านของสมาคม เพื่อจะได้รับรู้ปัญหาและความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง

5) จัดระบบการคัดเลือกและการเก็บตัวฝึกซ้อมของนักกีฬาให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ เป็นต้น

ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์ (2551 : 1-17, 2558 : 3-6) ได้การจัดทำแผนและระบบการพัฒนากีฬาเป็นเลิศของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยและเสนอแนวคิดในการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยบูรพา โดยได้กำหนดเป็นรูปแบบ (Model) ของการพัฒนากีฬาเป็นเลิศ มีทั้งหมด 4 รูปแบบ สรุปได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ระบบการบริหารจัดการระบบการบริหารจัดการกีฬาที่เหมาะสมมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรการบริหาร (Resource) ในการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีทรัพยากรการบริหาร รวม 10 รายการ ประกอบด้วยคุณลักษณะของกรรมการบริหาร จำนวนกรรมการ คุณลักษณะสำคัญของนายกสมาคมบุคลากรด้านต่าง ๆ อาทิ ผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอน นักกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา แหล่งงบประมาณในสัดส่วนที่เหมาะสมของภาครัฐและเอกชน เครื่องมือสำนักงาน อุปกรณ์การฝึกซ้อมและการแข่งขัน การมี

วิธีการทำงานที่ดี การมีส่วนร่วม สนับสนุนสมาคมกีฬาของภาคส่วนต่าง ๆ การมีศูนย์ข้อมูล และสารสนเทศทางกีฬาของสมาคม รวมทั้งการขยายฐานนักกีฬาและสมาชิกสมาคมกีฬา

2. กระบวนการบริหาร (Process) เพื่อให้การดำเนินงานของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินงานประกอบด้วย การวางแผนงานของสมาคมทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว แผนงานมีความสอดคล้องกับองค์กรกีฬาทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ การจัดการของสมาคม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย ธรรมนูญของสหพันธ์กีฬานานาชาติ มีการจัดวางตัวบุคคลในการทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีการวินิจฉัยสั่งงานที่มีประสิทธิภาพ มีความร่วมมือและระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดทำงบประมาณที่เหมาะสมกับภารกิจ รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

3. ผลงานของสมาคม (Output) เป็นการแสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ความสำเร็จของนักกีฬา บุคลากรกีฬาการได้รับการบรรจุในโปรแกรมการแข่งขันกีฬาที่สำคัญ การทำให้บุคลากรและประชาชนได้รับความพึงพอใจ รวมทั้งความสำเร็จในด้านการแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ และการมีจำนวนนักกีฬาหน้าใหม่เพิ่มขึ้น

4. ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของสมาคมกีฬา (Outcome) เป็นผลการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสังคมประกอบด้วย การทำให้สมาคมมีชื่อเสียง สมาคมเป็นที่ยอมรับของประชาชน เยาวชนสนใจกีฬาชนิดนั้นๆ เพิ่มขึ้น และความผูกพันของนักกีฬาและบุคลากรกีฬาต่อสมาคม

รูปแบบที่ 2 ระบบการสรรหาและคัดเลือกนักกีฬา นักกีฬาเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จทางการกีฬา เพื่อให้ได้นักกีฬาที่มีศักยภาพสูง มีองค์ประกอบดังนี้

1. การได้มาซึ่งนักกีฬาเป็นเลิศ ควรมีการกำหนดให้มีการคัดเลือกอย่างเป็นทางการ การจัดการแข่งขันเพื่อคัดเลือกนักกีฬา การใช้วิธีสรรหา (แมว

มอง) หรือเครือข่ายให้คำแนะนำและการนำนักกีฬาที่มีแววมายฝึกตั้งแต่เด็ก ซึ่งวิธีการต่างๆ เหล่านี้จะขึ้นกับธรรมชาติของกีฬาและสามารถใช้ได้หลากหลายวิธี แต่ก่อนมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน

2. ขั้นตอนที่สำคัญในการคัดเลือกนักกีฬาเป็นเลิศ ควรมีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจนเปิดกว้างและเป็นธรรม การกำหนดวิธีการคัดเลือก การประชาสัมพันธ์การคัดเลือกให้ทั่วถึงและมีเวลาเพียงพอ การคัดเลือกตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ การตรวจสอบสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย รวมทั้งการตรวจโรคที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเล่นกีฬาและการประกาศผลการคัดเลือกตัวนักกีฬา

3. คุณลักษณะสำคัญต่อการเป็นนักกีฬาเป็นเลิศ คุณลักษณะสำคัญอันดับแรก คือ ด้านขนาดรูปร่างนักกีฬา ความสามารถและทักษะกีฬา ประสบการณ์ในการแข่งขัน ความสมบูรณ์ทางร่างกาย ความสมบูรณ์ทางจิตใจ เจตคติและแรงจูงใจ ปรัชญา จริยธรรม จรรยาบรรณ ความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์และครอบครัว ทั้งหมดถือเป็นคุณลักษณะสำคัญต่อการเป็นนักกีฬาเป็นเลิศ

4. วิธีการวัดคุณลักษณะสำคัญต่อการเป็นนักกีฬาเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีวิธีวัดที่เหมาะสมในแต่ละคุณลักษณะและธรรมชาติของแต่ละชนิดกีฬา ซึ่งวิธีการวัดดังกล่าวประกอบด้วย การทดสอบ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามและการศึกษาประวัติ โดยเฉพาะการศึกษาประวัติเป็นวิธีการที่ใช้ได้กับคุณลักษณะทุกด้าน

รูปแบบที่ 3 ระบบการจัดหลักสูตรและการพัฒนา การจัดหลักสูตรและการพัฒนาบุคลากรกีฬาเป็นเลิศ มีองค์ประกอบดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรมาตรฐาน ของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีหลักสูตรสำหรับพัฒนาบุคลากรของสมาคมระดับประเทศของสมาคมและหลักสูตรนานาชาติของสหพันธ์กีฬานานาชาติ สรุปลงได้ดังนี้

1.1 หลักสูตรอบรมผู้ตัดสินกีฬา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือหลักสูตรผู้ตัดสินภายในประเทศ เป็นหลักสูตรที่สมาคมกีฬากำหนดขึ้นและมีความสอดคล้องกับหลักสูตรของสหพันธ์กีฬานานาชาติ โดยแบ่งระดับความสามารถในการปฏิบัติหน้าและมีชื่อเรียกแตกต่างกันในแต่ละสมาคม ส่วนหลักสูตรผู้ตัดสินระดับนานาชาติ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานของสหพันธ์กีฬานานาชาติ ซึ่งแต่ละชนิดกีฬามีชื่อเรียก การจัดระดับและเงื่อนไขที่แตกต่างกันแล้วแต่ละสหพันธ์ แต่โดยทั่วไปจะเป็นระดับทวีป และนานาชาติ

1.2 หลักสูตรการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือหลักสูตรผู้ฝึกสอนกีฬาภายในประเทศ ซึ่งกำหนดและดำเนินการโดยสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ทั้งนี้อาจแบ่งย่อยเป็น ผู้ฝึกสอนพื้นฐาน ผู้ฝึกสอนภูมิภาค ผู้ฝึกสอนขั้นสูง หรือผู้ฝึกสอนระดับชาติ ซึ่งจะแตกต่างกันแล้วแต่ละสมาคม ส่วนหลักสูตรผู้ฝึกสอนระดับนานาชาติ จะเป็นหลักสูตรที่ดำเนินการโดยสหพันธ์กีฬานานาชาติระดับทวีป หรือระดับโลก ซึ่งทุกสหพันธ์กีฬาจะมีหลักสูตรของแต่ละสหพันธ์

1.3 หลักสูตรผู้บริหาร ของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นหลักสูตรของหน่วยงานด้านกีฬา เช่น คณะกรรมการโอลิมปิกสากล การกีฬาแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ฯลฯ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้บริหารสมาคมกีฬา มีสมาคมกีฬาจำนวนไม่มากนักที่มีหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารของสมาคมหรือสหพันธ์กีฬาเอง เช่น สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (FIFA) สหพันธ์วอลเลย์บอลนานาชาติ (FIVB) เป็นต้น

2. สิ่งที่ต้องพัฒนาสำหรับบุคลากร ของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ได้แก่ กรรมการบริหารสมาคม หลักสูตรเกี่ยวกับความรู้ด้านกีฬา ระบบการบริหารกีฬา การสร้างเครือข่ายและภาษา ผู้ตัดสินควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับความแม่นยำในกฎกติกา เทคนิคการตัดสิน การมีอุดมการณ์ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และภาษา ผู้ฝึกสอนควรมีหลักสูตรเทคนิควิธีการสอน การวางแผน วิทยาศาสตร์การกีฬา เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา ส่วนนักกีฬาควรพัฒนาทักษะ เทคนิค

บุคลิกภาพ การสร้างอุดมการณ์ การพัฒนาคุณธรรม วิทยาศาสตร์การกีฬาและภาษา

3. **วิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาบุคลากรกีฬา** ควรใช้วิธีการที่หลากหลายโดยเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่ม และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาแต่ละด้าน ทั้งมีวิธีการที่นิยมใช้และมีประสิทธิภาพ ได้แก่การอบรม การสนทนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการฝึกประสบการณ์จริง รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นต้น

4. **วิชาที่ควรจัดอบรมและวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสม** วิชาการที่ควรจัดอบรมเพิ่มเติมได้แก่ การบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จ การบูรณาการสหสาขาวิชาด้านการกีฬา โดยใช้วิทยากรที่ประสบความสำเร็จและเชี่ยวชาญ

5. **วิธีการประเมินความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากร** โดยวัดจากผลงานนักกีฬา จำนวนนักกีฬาที่เพิ่มขึ้น สถิติที่ดีขึ้น รายการแข่งขันที่มากขึ้น ความนิยมในกีฬาเพิ่มขึ้นและการบรรลุเป้าหมายของสมาคมกีฬา

รูปแบบที่ 4 ระบบการจัดสวัสดิการ การจัดสวัสดิการบุคลากร มีองค์ประกอบดังนี้

1. **สวัสดิการสำหรับบุคลากรขณะรับใช้สมาคมกีฬา** ด้านนักกีฬาทราบว่า นักกีฬาทีมชาติ ต้องการสวัสดิการด้านการเบิกค่ารักษาพยาบาล หรือประกันชีวิตและการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านแรงจูงใจ การได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา และการบรรลุได้งานทำ ได้เลื่อนตำแหน่ง และรางวัลตามระเบียบกองทุน พัฒนาการแห่งชาติ ส่วนบุคลากรที่ไม่ใช่นักกีฬาพบว่า ต้องการได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเบิกค่ารักษาพยาบาล และการยกย่องเชิดชูเกียรติ และท้ายสุด คือ ต้องการบรรจุเข้าทำงาน

2. **บุคลากรสมาคมกีฬาหลังพ้นสภาพการปฏิบัติหน้าที่** มีความต้องการด้านสวัสดิการ คือ นักกีฬา ต้องการมีอาชีพที่มั่นคง มีการศึกษาที่ดีได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ การดูแลสุขภาพและสวัสดิการ โดยเฉพาะการได้รับสิทธิ

เข้าทำงานเกี่ยวกับกีฬาที่ตนเองถนัด อย่างไรก็ตามการจัดการจัดสวัสดิการแก่บุคลากรกีฬา ส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการโดยภาครัฐ ส่วนของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยยังมีการดำเนินการน้อยเฉพาะบางสมาคมเท่านั้น

สุรอุฒิ มหารมณ (2550) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพัฒนานักกีฬาสู่การแข่งขันในประสบความสำเร็จ พบว่า ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาสู่การแข่งขันหรือเพื่อความเป็นเลิศนั้นจะอยู่ที่สมาคมกีฬาเป็นหลัก ส่วนองค์กรหรือหน่วยงานอื่นจะเป็นแหล่งสนับสนุนในการส่งเสริมและพัฒนานักกีฬา ซึ่งที่มาของปัญหาในบางประเด็นสามารถแก้ปัญหาได้และบางประเด็นเป็นสิ่งที่แก้ปัญหาได้ยาก ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬา ประกอบด้วย

1. ด้านนักกีฬาและผู้ปกครอง นักกีฬาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด การดำเนินงานทั้งหมดก็เพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาให้สูงสุด โดยองค์ประกอบหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ดำเนินการนั้น ก็เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักกีฬาประสบความสำเร็จเป็นสำคัญ และการได้มาซึ่งตัวนักกีฬาที่ดีนั้นจะต้องมีพรสวรรค์ด้านกีฬาแล้วจึงนำมาพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนต่อไปและในส่วนของผู้ปกครองต้องมีส่วนในการสนับสนุนนักกีฬาตั้งแต่เริ่มต้นหรือตั้งแต่ในระดับเยาวชนซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะสนับสนุนเพื่อสุขภาพเท่านั้น ประกอบกับนักกีฬามีความตั้งใจและความพยายามในการปฏิบัติตนในการฝึกซ้อม ทำให้มีการพัฒนาด้านทักษะ ศักยภาพ ความสามารถและประสบความสำเร็จในด้านการฝึกซ้อมและแข่งขัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักกีฬาโดยที่บทบาทของผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนนักกีฬาทั้งในด้านการฝึกซ้อมและการแข่งขันอย่างเต็มที่และมีการติดตามอย่างใกล้ชิด

2. ด้านสถาบันการศึกษา เป็นองค์กรสำคัญที่ยากจะแก้ไขของนักกีฬาไทย ซึ่งประสบปัญหามากในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นช่วงเวลาและวัยที่นักกีฬามีสภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์พร้อมกับการแข่งขันมากที่สุด แต่พบว่าการศึกษาเป็นอุปสรรคต่อการฝึกซ้อมและแข่งขัน ซึ่งนักกีฬาต้องใช้เวลาในแต่ละวันฝึกซ้อมอย่างหนัก แต่นักกีฬายังมีทัศนคติยึดถือด้านการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังหา

จุดที่เหมาะสมและยอมรับไม่ได้ระหว่างการฝึกซ้อมกีฬากับการศึกษา หลายมหาวิทยาลัยมีทัศนคติต้องการนักกีฬาทีมชาติไปเข้าสังกัดเพื่อช่วยชนะในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย หรือแข่งขันในนามของมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่เมื่อนักกีฬาเข้าไปศึกษาแล้วสถาบันการศึกษาไม่มีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ทำให้การพัฒนาของนักกีฬาหยุดชะงัก ซึ่งทำให้นักกีฬาหลายคนต้องเลิกเล่นทีมชาติไป

3. ด้านผู้ฝึกสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสนับสนุนพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในทุก ๆ ระดับ บางครั้งผู้ฝึกสอนไม่มีความสามารถจริง โดยที่ไม่สามารถสร้างนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จได้ทำให้เสียเวลาและโอกาสของนักกีฬา ผู้ฝึกสอนควรจะได้เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพราะเทคนิคต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาสูงขึ้น ซึ่งผู้ฝึกสอนที่ได้รับการอบรมและพัฒนาให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลาสามารถนำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้กับนักกีฬา ซึ่งทำให้มีการพัฒนาทางด้านองค์ความรู้และทักษะทางกีฬา เป็นการยกระดับมาตรฐานของผู้ฝึกสอนให้สูงขึ้นด้วย

4. ด้านสโมสรหรือสมาชิกชมรมกีฬา เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการเตรียมทีมฝึกซ้อม และเป็นสถานที่พัฒนานักกีฬาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะเป็นสถานที่สร้างนักกีฬาหน้าใหม่ให้อยู่ในวงการศึกษา ดังนั้นสโมสรหรือชมรมควรได้มาตรฐานตามสากลพร้อมอุปกรณ์ ตลอดจนนโยบายหรือแผนงานการดำเนินการในด้านการส่งเสริมและพัฒนากีฬา รวมทั้งการบริการให้กับสมาชิกของสโมสรหรือชมรมกีฬา

5. ด้านองค์กรการพัฒนากีฬาและการจัดการแข่งขัน เป็นองค์กรที่ตอบสนองนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารระดับสูงให้เป็นรูปธรรมตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ คือ

5.1 สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (กรมพลศึกษาในปัจจุบัน) ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้ดำเนินการด้านยุทธศาสตร์การกีฬาขั้นพื้นฐานและยุทธศาสตร์การกีฬามวลชน ผลผลิตที่ได้จาก 2 ยุทธศาสตร์ดังกล่าวจำเป็นต้องเชื่อมโยงสู่ยุทธศาสตร์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

สามารถนำนักกีฬาที่มีพรสวรรค์มาพัฒนาต่อยอดสู่การเป็นตัวแทนทีมชาติที่มีศักยภาพ ซึ่งหากดำเนินการให้สอดคล้องเป็นระบบ จะเป็นการขยายฐานนักกีฬาให้กว้างขึ้น จึงถือว่าเป็นผู้สร้างพื้นฐานและเป็นต้นทางสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะในการดำเนินการกีฬาระดับสามัญศึกษามีการผลักดันให้มีการแข่งขันกีฬานักเรียนกีฬาเยาวชนที่เป็นมาตรฐานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

5.2 การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานและดูแลดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยมีเป้าหมาย และภารกิจหลักในการให้บริการ คือ ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศกับการพัฒนานักกีฬาเพื่อการอาชีพและประชาชนได้รับการบริการด้านการกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยกำหนดพันธกิจด้านการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้มีการดำเนินการในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานเพื่อการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

5.3 คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (กภมท.) ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) มีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมด้านกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติควบคู่กับการศึกษาความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันพบว่านิสิต นักศึกษามีความสามารถและทักษะทางด้านกีฬาในระดับสูงจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันนักกีฬาทีมชาติไทยจำนวนหลายคนได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการควบคู่กันไปด้วยในการแข่งขันกีฬาที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ได้แก่ กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬามหาวิทยาลัยแห่งเอเชียกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน กีฬามหาวิทยาลัยโลก ประกอบด้วย การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อนและฤดูหนาว และกีฬาชิงชนะเลิศกีฬามหาวิทยาลัยโลก

นอกจากนั้น สุรวุฒิ มหารมณี (2553: 30-83) ยังกล่าวถึงทิศทางการพัฒนากีฬาของประเทศไทยในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และได้อธิบายถึงองค์ประกอบและปัจจัยของความสำเร็จ (Key Success Factors) ที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติให้ประสบสำเร็จ มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **ด้านบุคลากรทางการกีฬา** เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬามีมากมายหลายกลุ่มและมีหน้าที่ต่างกันออกไป ตั้งแต่ นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน แพทย์ที่เกี่ยวข้อง และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น มีดังนี้

1.1 นักกีฬา เป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนา ซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นเป้าประสงค์ในการพัฒนานั้นเอง หากไม่มีบุคลากรกลุ่มนี้งานทั้งหมดก็คงไม่เกิด เป้าหมายสำคัญของการพัฒนานักกีฬาเหล่านี้ ก็เพื่อต้องการชัยชนะในการแข่งขันครั้งนั้นๆ ทรัพยากรทั้งหมดเพื่อการนี้ที่ลงทุนไปเป็นจำนวนมาก ในสการแข่งขันแต่ละครั้ง ก็เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของพวกเขาเหล่านี้ให้สูงขึ้น แต่การจะให้ประสบความสำเร็จและได้รับชัยชนะนั้นยังประกอบไปด้วยอีกหลายปัจจัย ทั้งที่สามารถแก้ปัญหาได้และแก้ปัญหาไม่ได้ เช่น โครงสร้าง สรีระร่างกายที่เสียเปรียบและอื่นๆ เป็นต้น

1.2 ผู้ฝึกสอน เป็นบุคลากรที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาที่ส่งเข้าแข่งขันซึ่งในข้อเท็จจริงผู้ฝึกสอนนั้น แบ่งออกเป็น ผู้ฝึกสอนระดับพื้นฐาน กับผู้ฝึกสอนระดับนานาชาติ ซึ่งระดับพื้นฐานนั้นจะเป็นผู้ฝึกสอนเบื้องต้นในการวางพื้นฐาน ใช้สำหรับในการฝึกสอน แนะนำ ในยุทธศาสตร์กีฬาพื้นฐานและกีฬามวลชลเป็นหลัก แต่จะไม่เน้นในการพิจารณาแก้ปัญหาในที่นี้มากนัก แต่ขอเรียนว่ายังไม่มีการบวนการผลิตที่ได้กำหนดทิศทางชัดเจนนัก หากต้องการขยายฐานนักกีฬาให้กว้างขึ้นเพื่อเพิ่มตัวเลือกให้มากขึ้น จำเป็นต้องจัดกระบวนการการผลิตให้สามารถผลิตผู้ฝึกสอนระดับนี้มารองรับให้มีจำนวนและเปอร์เซนต์สูงขึ้น

1.3 บุคลากรอื่นๆ ได้แก่ ผู้ควบคุมดูแลนักกีฬา เจ้าหน้าที่ประจำทีม บุคลากรเฉพาะกีฬา เช่น นักวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกสาขา และผู้จัดการทีม

เป็นต้น ซึ่งจะมีการปฏิบัติทั้งในช่วงการเตรียมฝึกซ้อมและช่วงการแข่งขัน ส่วนใหญ่จะปฏิบัติในรอบหน้าที่ของตนและไม่มีปัญหามากนัก เช่นเดียวกับบุคลากรด้านผู้ตัดสินมีผลต่อการพัฒนาไม่มากนัก

2. สถานที่ฝึกซ้อม เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของกระบวนการพัฒนา นักกีฬาอีกองค์ประกอบ ซึ่งกล่าวถึงเฉพาะเจาะจงไปถึงการเตรียมทีมนักกีฬาไปสู่ การแข่งขัน ที่จะใช้ในการเก็บตัวเพื่อการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกัน ดังนั้น สถานที่ฝึกซ้อมที่สำคัญจึงประกอบด้วย ที่พักและสนามฝึกซ้อม เป็นต้น มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ที่พัก การเก็บตัวฝึกซ้อมของนักกีฬาเพื่อเตรียมการแข่งขันนั้น จะต้องมีการพักอยู่ร่วมกัน เพื่อกำกับดูแลให้ความเอาใจใส่ตลอด 24 ชั่วโมง ให้ นักกีฬาอยู่ในระเบียบ วินัย อยู่ในสายตาของผู้รับผิดชอบโดยตรง นอกจากนั้นการ เก็บตัวฝึกซ้อมร่วมกัน จะทำให้นักกีฬามีความใกล้ชิดกัน ทำให้ความสัมพันธ์ในทีม ดี มีความสามัคคี เข้าใจซึ่งกันและกันและสามารถฝึกซ้อมตามโปรแกรมการ ฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่ ไม่เสียเวลาเดินทางวันละหลายชั่วโมง ซึ่งอาจส่งผลทำให้มี ระยะเวลาการฝึกซ้อมได้น้อยลง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการฝึกซ้อมที่จะต้อง จัดหาที่พักให้เพียงพอ และเหมาะสม ปลอดภัย ต่อนักกีฬาอย่างสมบูรณ์

2.2 ศูนย์การฝึกซ้อมกีฬาเพื่อการแข่งขันในการฝึกซ้อมเตรียมทีม กีฬาเข้าสู่การแข่งขันนั้น เมื่อจัดหาที่พักแล้ว สถานที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ สนาม หรือสถานที่ฝึกซ้อม ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจัดหาอุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์ วิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อใช้ฝึกซ้อมได้อย่างสมบูรณ์ ก็อาจเรียกได้ว่าสถานที่นั้นคือ ศูนย์การฝึกซ้อมกีฬา

3. อุปกรณ์การฝึกซ้อม การแข่งขันกีฬาแต่ละชนิดนั้น จะมีอุปกรณ์ กีฬามาประกอบการแข่งขัน ในการพัฒนาฝึกซ้อมนักกีฬาจึงจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ กีฬาชนิดนั้นมาประกอบการฝึกซ้อม ซึ่งจำเป็นต้องจัดหาหรือปรับปรุงให้ได้ มาตรฐานและการจัดหาฝึกซ้อมก็จำเป็นต้องเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันแต่ ละครั้ง หลักการสำคัญคงต้องยึดหลักเช่นเดียวกับการฝึกของทหารซึ่งมีหลักนิยม ว่า “จะรบอย่างไรต้องฝึกอย่างนั้น” เช่นเดียวกับการฝึกซ้อมของนักกีฬา

จำเป็นต้องกำหนดว่า “จะแข่งอย่างไรก็ต้องฝึกซ้อมอย่างนั้น” อุปกรณ์กีฬาที่จะใช้ในการแข่งขันนั้น สหพันธ์กีฬาต่างๆ ได้กำหนดมาตรฐานหรือกำหนดตราอักษรที่สหพันธ์รับรองไว้ ให้สามารถใช้ในการแข่งขันได้หลายตราอักษร เจ้าภาพสามารถเลือกใช้ได้ตามกรอบที่สหพันธ์กีฬานั้นๆ ได้ให้การรับรองไว้ และเจ้าภาพจะต้องแจ้งให้ประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันทราบล่วงหน้าก่อนการแข่งขันช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยกำหนดไว้ใน Technical Handbook ทุกชนิดกีฬาที่มีการแข่งขันแจกจ่ายให้ เพื่อให้ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมการแข่งขันทราบและจัดหาเพื่อการเตรียมตัวฝึกซ้อม เพราะบางกีฬามีรายละเอียดที่แตกต่างกันพอสมควร

4. วิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นศาสตร์ซึ่งได้รับการวิเคราะห์วิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ และนำผลที่ได้จากการทดลอง วิเคราะห์วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาให้มีความพร้อมแข่งแกร่ง ทั้งสภาพทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจให้สมบูรณ์ที่สุด ในทางทฤษฎีวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในยุคพัฒนา ได้แบ่งออกเป็น 7 สาขา ซึ่งทุกสาขาจำเป็นต้องนำมาใช้ในการพัฒนา และบางสาขาอาจนำมาใช้ตั้งแต่การคัดเลือกนักกีฬาในการนำนักกีฬามาเป็นนักกีฬาทีมชาติ ให้เหมาะสมกับศักยภาพหรือสามารถให้คำแนะนำได้ว่า นักกีฬาที่มีคุณลักษณะเช่นนี้ หรือมีพรสวรรค์ทางด้านกีฬาควรจะเลือกเล่นกีฬาชนิดใดได้ดี นักกีฬาหลายคนเสียเวลาในการเลือกเล่นกีฬาว่าจะประสบความสำเร็จในกีฬาที่เหมาะสม มีสาขาดังต่อไปนี้ ชีวกลศาสตร์ทางการกีฬา (Sports Biomechanics) สรีระวิทยาการกีฬา (Sports Physiology) กีฬาเวชศาสตร์ (Sports Medicine) จิตวิทยาการกีฬา (Sports Psychology) โภชนาการการกีฬา (Sports Nutrition) วิธีการสอนทางกีฬาและการฝึกสอนกีฬา (Sports Pedagogy/Coaching) และวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการกีฬา (Sports Engineering Computer and Technology) เป็นต้น

5. การบริหารจัดการ กิจกรรมใดก็ตามจะประสบความสำเร็จได้จะขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่มีขนาดใหญ่และกว้างขวางยิ่งต้องการบริหารที่รอบคอบ มั่นคง และมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย กิจกรรมด้านกีฬาในปัจจุบันได้มีการศึกษาและวิเคราะห์ในการกำหนดวิธีการ

รูปแบบ และทฤษฎีการบริหารจัดการขึ้นมาโดยเฉพาะ เป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งที่มีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก ทั้งต่างประเทศ และในประเทศ แสดงให้เห็นว่าสังคมได้ให้ความสำคัญต่อกิจการทางด้านการศึกษา มากขึ้น การบริหารจัดการการกีฬานั้นได้แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ทั้งการบริหาร เพื่อผลกำไรหรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น และการบริหารเพื่อผลสำเร็จโดย ไม่หวังผลตอบแทน กิจกรรมที่เกิดการบริหารจัดการในรูปแบบต่างๆ เช่น การบริหารด้านอุตสาหกรรมการผลิต จำหน่าย สินค้ากีฬา การบริหารเพื่อการ จัดการแข่งขันทั้งใน Multi-Sport และ Single-Sport และการบริหารเพื่อพัฒนา นักกีฬาให้ได้รับชัยชนะในการแข่งขัน

จากผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบ/ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง					
	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553,2555)	การกีฬาแห่งประเทศไทย (2557)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549)	ไร่ไฟ ศูนย์จันทร์ (2556)	ศักดิ์ชาย พัทธสังข์ (2551, 2558)	สุรวดี มหารมณ (2550, 2553)
การพัฒนาด้านบุคลากรกีฬา	/	/	/	/	/	/
การพัฒนาด้านงบประมาณ	/					
การพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกซ้อม	/		/			/
การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ	/	/		/	/	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การพัฒนาด้านการแข่งขันกีฬา	/	/	/			
การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาไปใช้	/		/			/
การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมปลูกกระแสด้านนิยม			/	/		
การพัฒนาด้านองค์กรที่มีส่วนรับผิดชอบ			/	/		/
การพัฒนาด้านสวัสดิการต่างๆ	/				/	

จากตารางผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปเป็นองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศของประเทศไทย โดยมีองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาด้านบุคลากรกีฬา
- 2) การพัฒนาด้านงบประมาณ
- 3) การพัฒนาด้านสถานที่และอุปกรณ์ฝึกซ้อม
- 4) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ
- 5) การพัฒนาด้านการจัดการแข่งขันกีฬา
- 6) การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
- 7) การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมปลูกกระแสด้านนิยม
- 8) การพัฒนาด้านองค์กรที่มีส่วนรับผิดชอบ
- 9) การพัฒนาด้านสวัสดิการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). *แผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553- 2559)*.
- ม.ป.ท.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2555). *แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555- 2559)*.วันที่ค้นข้อมูล 1 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4405
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2557). *แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย (พ.ศ.2557-2559)*. วันที่ค้นข้อมูล 1 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก www.sat.or.th/PDF/Strategy/strategy.pdf
- จำเริญ สุบุญจันทร์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของนักกีฬายิมนาสติก. *วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา*, 5(3). 189-196.
- ศักดิ์ชาย พัทธพงษ์วงศ์. (2551). *การจัดทำแผนและระบบการพัฒนากีฬาเป็นเลิศ: รูปแบบ (Model) การพัฒนากีฬาเป็นเลิศ 4 รูปแบบ*. งานวิจัย, คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ชาย พัทธพงษ์วงศ์. (2558). แนวคิดการพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยบูรพา. ใน *เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเขียนแผนพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยบูรพา” วันที่ 9-10 พฤษภาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว (หน้า 3-6)*. ชลบุรี: กองกีฬาและนันทนาการ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรวุฒิ มหารมณี. (2550). *การเตรียมและพัฒนานักกีฬาสู่การแข่งขัน.ม.ป.ท.*
- สุรวุฒิ มหารมณี. (2553). *กว้างใจเกมส์ กับทิศทางการพัฒนากีฬาของไทย*. ม.ป.ท.
- สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาอาชีพ (พ.ศ.2549-2552)*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.